

Ревидиран Акционен план за Инклузија на Роми и Роми бегалци

Статус на реализација на активности јуни - декември 2015 година

АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Мерки /Активности	Индикатор	Временска рамка	Носители	Статус	Кратко образложение
1. Изготвување на посебни програми за професионална преквалификација на Роми	<ul style="list-style-type: none">• Број на учесници Роми запишани во програмите за преквалификација;• Број на учесници кои успешно ги завршиле програмите за преквалификација;	04.2015 12.2017	Министерство за труд и социјална политика Агенција за вработување на Република Македонија	Во 2015 година, продолжува со реализација нов Оперативен план за услуги на пазарот на труд и активни програми и мерки за вработување за 2015 година во кои се вклучени Програми со кои се овозможува вклучување на Ромите како ранлива целна група кои ќе ја подобрат нивната вработливост преку обуки, или преквалификација односно директно вработување преку грантови. - Обука за задоволување на побаруваните занимања на пазарот на трудот кај приватни спроведувачи на обука: аплицирале вкупно 43 лица Роми, а потпишани се Договори за следење на обуките со 10 лица, од кои 6 лица се откажале по отпочнување на обуките, што значи дека 4 лица Роми ги завршиле обуките. - Практикантов: 26 лица Роми поднеле пријава, а 8 лица склучиле договори.	
2. Креирање на Програми кои ќе предвидуваат афирмативни мерки за вработување на Роми во приватниот сектор	<ul style="list-style-type: none">• Број на развиени програми;• Број на реализирани програми;• Број на бизниси заинтересирани за програмите;• Број на Роми запишани во програмите;• Број на Роми кои останале во работен	04.2015 12.2017	Министерство за труд и социјална политика Агенција за вработување на Република Македонија	- Обука на работно место со субвенционирано вработување: во рамките на реализација на оваа програма, во 2015 година, потпишани се Договори со 5 лица Роми. - Обука кај познат работодавач: во рамките на реализација на оваа програма, во 2015 година, пријави имаат поднесено 11 лица Роми, а 2 лица склучиле Договори.	

	однос по завршувањето на програмата;				
3. Зголемување на правичната застапеност на Ромите во јавната администрација	<ul style="list-style-type: none"> • Број на Роми вработени во јавната администрација во 2011 и 2012 година; • Усвоена регулатива за принципот на квотата за Роми („праведна“ застапеност на Ромите вработени во јавната администрација); • Број на распределени Роми во државните институции и позиции на кои се распределени; 	04.2015 12.2017	Генерален Секретаријат Министерство за информатичко општество и администрација		
4. Промовирање на афирмативни мерки за вработување во рамки на проектите финансирани од Владата на Република Македонија.	<ul style="list-style-type: none"> • Број на вработени Роми во проекти финансирани од Владата; • Број на самовработени Роми во проекти финансирани од Владата; • Број на грантови финансирани од државата; • Големина на грантовите: 	04.2015 12.2017	Министерството за труд и социјална политика и Агенцијата за вработување на РМ	<ul style="list-style-type: none"> - Програма за самовработување: во рамките на реализација на оваа програма во 2015 година, се пријавиле 55 кандидати Роми. Од нив 43 пополниле прашалник, а 13 лица Роми потпишале Договор односно се самовработиле - Програма за самовработување со кредитирање: во 2015 година се пријавиле вкупно 24 лица Роми, од нив 12 се одобрени од страна на Управниот одбор а 11 лица склучиле Договори односно се самовработиле. - Програма за самовработување со кредитирање на млади лица до 29 години: во 2015 година се пријавиле вкупно 15 лица Роми, од нив 10 се одобрени од страна на Управниот одбор и сите 10 лица склучиле Договор односно се самовработиле. 	
5. Креирање на дополнителни програми/мерки за вработување кои се однесуваат на Ромите (во сите постоечки програми, со фокус на Ромите)	<ul style="list-style-type: none"> • Број на програми насочени кон Ромите; • Број на Роми учесници во таквите програми; • Број на Роми учесници во „општи“ програми; • Број (или процент) на Роми кои успешно ја завршиле програмата; • Број на Роми вработени по завршувањето на 	04.2015 12.2017	Министерство за труд и социјална политика Агенција за вработување на Република Македонија	<p>Општинско – корисна работа 2015 година: Во рамките на реализација на оваа програма, во 2015 година, потпишани се Договори односно работно се ангажирани вкупно 32 лица Роми. Услуги за активирање на поединците изложени на ризик од социјално исклучување Во рамките на реализација на овие услуги, вклучени во некоја од мерките за вработување од ОП 2015 или друга Владина мерка или приватен сектор со помош на тренерите и менторите се 124 лица, а со статус вработени се 83 лица Роми.</p>	

	програмата;				
6. Вклучување на Ромите бегалци во постоечките и идните мерки за вработување	<ul style="list-style-type: none"> • Број на Роми бегалци кои учествуваат во програмите за вработување; • Број на Роми бегалци кои останале во работен однос по завршувањето на програмата; 	04.2015 12.2017	Министерство за труд и социјална политика Агенција за вработување на Република Македонија		

АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ДОМУВАЊЕ

Мерки /Активности	Индикатор	Временска рамка	Носители	Статус	Кратко образложение
1. Легализација на дивите населби населени со Роми и предвидување на истите во рамките на ДУП на општината во која припаѓаат	<ul style="list-style-type: none"> • Евалуација на број на единици на локална самоуправа каде е потребна измена на ДУП; • Број на единици на локална самоуправа со изменети ДУП; 	04.2015 12.2017	Министерство за транспорт и врски, општините	*****	
2.Соработка на централната и локалната власт при донесување на урбанистички решенија за Ромите со цел при нивно донесување да се земе во предвид да се спречи географската поделба на Ромите од останатото население.	<ul style="list-style-type: none"> • Број на пријавени Меморандуми за разбирање кои се имплементираат; • Број на координирани урбанистички планови (со фокус прашањето, на географска сегрегација); • Број на Роми кои се здобиле со бенефиции од координираните урбанистички планови; 	04.2015 12.2017	Министерство за транспорт и врски, општините Кабинет на министер без ресор Неждет Мустафа	Во општина Пробиштип еден дел од ромското население живее во Колективни станбени згради / бор – бараки лоцирани на КП.БР. 549/1 КО Пробиштип, кои со ГУП на град Пробиштип се наоѓаат во зона за домување – колективно домување. Со ДУП за УЕ. Бр. 16 на оваа парцела се изградени две колективни станбени згради, кои се во руинирана состојба. Општина Струмица има подготвен и усвоен ЛАП за Роми 2009-2015, во чии рамки се реализираат активности наменети за Ромите. По однос на домувањето во моментот се работи на проект за дислокација на околу 80 ромски семејства од диво населена гетоизирана населба покрај транзитниот	

				патен правец Струмица Влнадово МБ, ќе биде префрлена во нова модернизирана населба.	
3. Зголемување на буџетските средства за станбените проекти како и за комунално инфраструктурни проекти, наменети за ромската заедница за 2016-2018 година	<ul style="list-style-type: none"> Зголемување државниот буџет за проекти за домување наменети за Ромите; зголемување на државниот буџет доделен на инфраструктурните проекти наменети за Ромите; утврдување на процент на апсорбирани средства наспроти доделени средства; 	04.2015 12.2017	Министерство за транспорт и врски Кабинет на министер без ресор Неждет Мустафа	Во буџетот на Република Македонија за 2015 година, Министерство за транспорт и врски, Потпрограма 11–Поддршка на имплементација на Декадата и Стратегијата за Ромите, Капитални дотации до ЕЛС, утврдените средства во висина од 10.000.000,00 денари за проекти од комуналната инфраструктура се реализирани во 2015 година, и исплатени се вкупно 9.972.409,00 денари, за следните проекти: 1. општина Битола - 1.000.000,00 денари исплатени се за проектот: Изградба на мешовита канализација на ул. Љубојно кај бр. 162, во Битола. 2. општина Велес - 2.000.000,00 денари исплатени се за проектот: Реконструкција на завршниот слој на коловозот на улиците: Славко Давчев, Благој Кирков, Благој Страчков, Јордан Џурнов и Стефан Богоев во Велес. 3. општина Веница - 1.472.409,00 денари исплатени се за проектот: Изградба на улица Македонска, во Веница. 4. општина Делчево - 500.000,00 денари исплатени се за Проектот: Изградба на улица Илинденска од ст. 0+000,00 до 0+148,43, крак 1 од ст. 0+000,00 до 0+031,43 и крак 2 од ст. 0+000,00 до 0+064,68 во Делчево. 5. општина Ѓорче Петров - 1.000.000,00 денари исплатени се за проектот: Реконструкција на ул. Лука Геров 18 со изградба на фекална канализација, водоводна мрежа и атмосферска канализација, во Ѓорче Петров. 6. општина Кочани - 1.500.000,00 денари исплатени се за проектот: Изградба (асфалтирање) на улица Стамен Манов стационача 0+230,18 во Кочани. 7. општина Прилеп - 1.500.000,00 денари исплатени се за проектот: Реконструкција на дел од постојна улица Ердован Шабаноски, во Прилеп. 8. општина Штип - 1.000.000,00 денари исплатени се за проектот: Рехабилитација на дел од постоечка улица Радански пат до спој со локален пат Штип-	

				Шашаварлија, во Штип. Во буџетот на Република Македонија за 2016 година, Министерство за транспорт и врски, Потпрограма 11–Поддршка на имплементација на Декадата и Стратегијата за Ромите, Капитални дотации до ЕПС, утврдени се средства во висина од 10.000.000,00 денари за реализација на проекти од комуналната инфраструктура за населени места со претежно ромиско население.	
4. Отворање и развивање на мрежа на прифатни центри за згрижување на бездомни лица	<ul style="list-style-type: none"> • Број на предвидени дневни центри; • Број на отворени дневни центри; • Број на корисници на дневните центри (месечно); • Број на лица вработени во дневните центри; • Големина на (државниот) буџет доделен за: <ul style="list-style-type: none"> ○ Изградба/поправка на дневните центри; ○ Функционирање на дневните центри; 	04.2015 12.2017	Министерство за труд и социјална политика		
5. Изградба на станбени објекти за Ромите бегалци и внатрешно раселени лица	<ul style="list-style-type: none"> • Број на станбени згради/ предвидени за за Ромите бегалци и внатрешно раселените лица; • Број на Роми (бегалци внатрешно раселените лица) корисници сместени во станбени згради/домови; • Вкупно буџетски средства наменети за изградба на станбени згради /домови што се 	04.2015 12.2017	Министерство за труд и социјална политика		

	предвидени за Ромите бегалци и внатершно раселените лица				

*** **Точка 1** Согласно законот, ЕЛС се должни средствата собрани од надоместокот за легализација да го користат наменски и тоа за донесување на урбанистичка планска документација со која се врши вклопување на бесправните објекти во урбанистичко-планска документација и за инфраструктурно уредување на просторот во кој се наоѓаат истите. Исто така ЕЛС се должни да доставуваат годишен извештај за користење на овие средства до МТВ. За ова прашање од особено значење е мислењето на општините по однос на легализација на дивите населби населени со Роми како би можеле да бидат дел од урбанистичката планска документација на општината на која припаѓаат.

*** **Точка 3 По Проектот домување на социјално ранливи групи Ф/П 1674**, кој со 50% (25.350.000 Евра) се финансира со заем од Банката за развој при Советот на Европа и 50% (25.350.000 Евра) од Буџетот на РМ, до 2018 година ќе се изградат вкупно **1741 стана** во 33 објекти во 26 градови на територијата на РМ.

За изградените станбени згради во Демир Хисар со 25 социјални станови, во Прилеп со 76 социјални станови и во Ресен со 18 социјални станови, објавени се огласи во ноември и декември 2015 година за распределба на становите. Во тек е распределбата на становите на лица кои аплицирале по огласите од страна на Комисијата формирана од претставници од МТВ и МТСП.

Во 2015 година се почна со изградба на 3 станбени згради во Македонски Брод со 10 социјални станови, во Кочани со 43 социјални станови и во Гостивар со 70 социјални станови. Просечна цена на чинење на изградбата изнесува 576 евра/м² плус ДДВ.

Со заклучок на Влада од 89-тата седница, одржана на 09.10.2012 година, се задолжува Акционерско друштво за изградба и стопанисување со станбен и деловен простор од значење за Републиката – Скопје, при секоја изградба на комерцијални станови минимум 10% од просторот да биде наменет за изградба на социјални станови за социјално загрозувани семејства и деца без родители.

АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ОБРАЗОВАНИЕ

Мерки /Активности	Индикатор	Временска рамка	Носители	Статус	Кратко образложение
1. Намалување на бројот на деца Роми запишани во училиштата за деца со посебни потреби	<ul style="list-style-type: none"> • Број на ученици Роми во специјалните училишта на почетокот на периодот; • Број на ученици Роми во специјалните училишта на крајот на периодот; • Намален број на деца Роми кои се запишани во специјалните училишта. 	04.2015 12.2017	<p>Министерство за труд и социјална политика</p> <p>Министерство за образование и наука</p> <p>Министерство за здравство</p>	<p>На иницијатива на Министерството за труд и социјална политика, формирана е Комисија за ревизија на медицинската документација во специјалните училишта во Република Македонија. Комисијата е составена од трите надлежни министерства, Министерство за труд и социјална политика, Министерство за образование и наука и Министерство за здравство како и стручен тим од лекари. Целта на оваа комисија е да се изврши увид во документацијата и да се утврди фактичката состојба на децата Роми запишани во училишта за деца со посебни потреби. Комисијата започна со работа од октомври 2014 година. Во ревизијата влегуваат сите основни и средни специјални училишта во Република Македонија. По завршување на ревизијата ќе се утврдат препораките за преземање на соодветни мерки за решавање на проблемите кои ќе се утврдат со истата. Комисијата планира да излезе со препораки во 2015 година.</p> <p>Сметаме на продолжување и зајакнување на поддршката на ЕУ за решавање на ова прашање во иднина.</p> <p>Ревизијата е завршена во март 2015. По завршувањето на ревизијата како прва итна мерка која е спроведена е Рекатегоризација на сите ученици Роми запишани во специјалните училишта во Македонија. Формирана е комисија за рекатегоризација која е составена од лекари, социјални работници и преведувачи на ромски јазик. Рекатегоризацијата се спроведе во периодот ноември-декември 2015 година. Во јануари 2016 се очекува да се добие извештај од спроведената рекатегоризација.</p>	Како посебен проблем со кој се соочуваат ромските деца, претставува нивното сместување во специјалните училишта.

<p>2. Изработка на нов правилник за оценка на специфичните потреби и правилник за дополнителна социјална, образовна и здравствена поддршка на деца и младинци со попреченост</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изработен Правилник; Усвоен Правилник; 	<p>04.2015 12.2017</p>	<p>Министерство за труд и социјална политика</p> <p>Министерство за здравство</p> <p>Министерство за образование и наука</p> <p>- со поддршка на УНИЦЕФ</p>		
<p>3. Формирање на 9 регионални Комисии за издавање на наоди и мислење за вклучувањето на децата во специјални училишта и формирање на 1 второ - степенa Комисија која ќе врши увид на издадените наоди и мислења</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Формирани 9 регионални Комисии; <ul style="list-style-type: none"> ○ Усвоени правила за работата на Комисиите; • Број на наоди и мислења издадени од страна на Комисиите; • Формирана една второстепенa Комисија: <ul style="list-style-type: none"> ○ Усвоени правила за работата на Комисиите; • Број на наоди и мислења во кои што се увидени превиди; • Број на одбиени/ревидирани одлуки на Комисиите; • Број на предмети разгледани од страна на Комисиите и поделени на: <ul style="list-style-type: none"> ○ Роми; ○ Не-Роми; 	<p>04.2015 12.2017</p>	<p>Министерство за труд и социјална политика</p> <p>Министерство за здравство</p> <p>Министерство за образование и наука</p>		
<p>4. Инклузија на деца Роми во јавни предучилишни установи - детски градинки</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Број на деца од социјално ранливите (ромски) семејства; • Број на семејства кои имаат право на ослободување од плаќање на 	<p>04.2015 12.2017</p>	<p>Министерство за труд и социјална политика, општините и јавните детски установи – детски градинки</p> <p>Ромски едукативен фонд</p>	<p>Од март 2015 година, ЈОУДГ Брешиа, Дебар и општината од Дебар се приклучија кон проектот Инклузија на деца Роми со вклучување на 10 деца Роми на возраст од 3,8 - 5,7 години, со финансиска поддршка на Министерството за труд и социјална политика и Ромскиот едукативен фонд. Со почеток на учебната 2015-2016, вклучени</p>	<p>Со цел овозможување на ран детски развој, подобрување на социјалните вештини и совладување на македонскиот јазик, од особена важност е ослободување на плаќање надоместоци за социјално</p>

	надоместоци;			<p>се нови 20 деца Роми со поддршка на ЈОУДГ Брешиа, Дебар и општината од Дебар.</p> <p>16 негувателки од градовите во кои се спроведува проектот Инклузија на деца Роми кои беа привремено вработени во градинките, од мај 2015 година се вработени со решенија за неопределено време.</p> <p>Заклучно со завршување на учебната година јуни 2015, завршија и проектните активности за тој циклус септември 2014 - јуни 2015 година. Во текот на оваа учебна година беа опфатени околу 610 деца Роми на возраст од 3.8 до 5,7 години во ЈОУДГ во 18 општини.</p> <p>Со почетокот на учебната 2015-2016 година, повторно започна реализацијата на проектот, со што се планира до крајот на учебната година да бидат опфатени вкупно 650 деца.</p> <p><u>Инфо - Општина Пробиштип</u></p> <p>Во 2014 година во Подрачното училиште во с.Ратавица е отворен Центарот за ран детски развој со финансиски средства за адаптација на една просторија од страна на УНИЦЕФ. Центарот за ран детски развој спроведува програма за рано учење на деца од предучилишна возраст од 3 до 6 години. Во овој Центар дневно се згрижени околу 15 дечиња.</p> <p>Во училиштето моментално учат 7 дечиња во комбинирана паралелка од прво до петто одделене од кои 4 од нив се Роми. А во центарот за Ран детски развој од вкупно 15 дечиња 5 се Роми.</p>	загрозените семејства.
5. Вклучување на децата на Ромите бегалци во проектот Инклузија на деца Роми во предучилишното образование	<ul style="list-style-type: none"> • Вкупен број на деца на Ромите бегалци на предучилишна возраст; • Број на деца на Роми бегалци вклучени во 	04.2015 12.2017	Министерство за труд и социјална политика	Во база на податоци на Центар за интеграција на бегалци и странци во РМ, во периодот од јануари до крајот на јуни 2015 година, вкупно има 20 деца на предучилишна возраст.	

	предучилишните установи; Ревидиран опис на проектот (усвоен, одобрен) со цел вклучување на децата на Ромите бегалци;				
6. Редовен мониторинг и евалуација на редовноста во предучилишно и основното образование	<ul style="list-style-type: none"> • Изработен и усвоен концепт за мониторинг и евалуација; • Извештаи за мониторинг и евалуација; • Број на предучилишни установи во кои е извршен мониторинг и евалуација; • Број на училишта во кои е извршен мониторинг и евалуација; 	04.2015 12.2017	Министерство за образование и наука		
7. Обезбедување настава за возрасни во оние оние општини кои покажале интерес	<ul style="list-style-type: none"> • Број на општини кои покажале интерес; • Број на општини со обезбедена настава за возрасни ; • Број на возрасни ученици Роми запишани во таквите програми; • Број (или процент) на учесници кои успешно ги завршиле програмите; 	04.2015 12.2017	Министерство за образование и наука		

АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ЛИЦА БЕЗ ДОКУМЕНТИ И РОМИТЕ БЕГАЛЦИ

Мерки /Активности	Индикатор	Временска рамка	Носители	Статус	Кратко образложение
1. Постапување/ имплементација по препораките за пристап до граѓанска документација	<ul style="list-style-type: none"> • Имплементирани препораки; • Број на решени предмети; • Големина на доделен буџет; 	04.2015 12.2017	<p>Управата за водење на матична книга на евиденција</p> <p>Министерство за труд и социјална политика</p> <p>Министерство за внатрешни работи</p>	<p>Во 2011 година, Министерството за труд и социјална политика во соработка со Министерството за внатрешни работи и Управата за водење на матичните книги на евиденција започна со спроведување на акција за идентификација на лицата кои што не се евидентирани во матичните книги на родени. Досега се идентификувани 550 лица како неевидентирани лица во матична книга на родените во рамките на Акцијата и на 120 лица од идентификуваните се евидентирани во матична книга на родените. Министерството за труд и социјална политика од својот буџет има издвоено 1.200, 000 МКД за ДНК анализа за период од 3 години за 92 лица. Владата на Република Македонија усвои сет Предлог мерки за надминување на проблемот со нерегистрираните лица.</p> <p>Во рамки на Министерството за правда формирана е дополнителна работна група, која ќе работи поконкретно на можни измени на законските регулативи, кои би требало да го олеснат процесот на евидентирање на лицата неевидентирани во матична книга на родени.</p>	
2. Промоција на Прирачник за регистрација во матична книга на родени	<ul style="list-style-type: none"> • Број на информативни материјали; • Број на информативни состаноци за промоција; 	04.2015 12.2017	<p>Министерство за труд и социјална политика</p> <p>Во соработка со ОБСЕ</p>	<p>Подготвена и доставена е Информација на Влада за досегашниот процес и резултати во рамки на акцијата за евиденција на лица во матична книга на евиденција. Од страна на ОБСЕ подготвен е Прирачник за информирање на лицата од ромските заедници за процесот на евидентирање во матична книга на родени.</p> <p>Завршени се активностите за промоција на прирачникот за евиденција во матична книга на родени со претставници на ОБСЕ и МТСП, планирани се 8 општини Направени се уште 20</p>	

				нови ДНК анализи во текот на декември 2015.	
3. Обезбедување на соодветни финансиски средства за домување на бегалците	<ul style="list-style-type: none"> • Големина на буџет доделен според: <ul style="list-style-type: none"> ○ Држава; ○ Донатори; • Број на обезбедени установи за домување; • Број на корисници на кои им е обезбедено домување; • Вкупен број на потенцијални корисници (кои имаат потреба од ново домување); 	04.2015 12.2017	Министерство за транспорт и врски Министерство за труд и социјална политика	<p>Во насока на подобрување на условите за живот на бегалците, МТСП и УНХЦР во 2012 година започнаа со спроведувањето на т.н. проект "само-помош", со цел санација и реновирање на куќите на оваа популација.</p> <p>Беа опфатени 6 семејства, во 2013 година беа опфатени 10 семејства, а во 2014 беа опфатени 15 семејства. Во текот на 2014 година беа извршени 101 теренска посети за детектирање на лица заинтересирани за понатамошно вклучување во проектот за реновирање на куќи.</p> <p><u>(по однос на овие активности за 2015 година, нема средства).</u></p> <p>Во насока на изнаоѓање на трајни решенија за прашањето на домување, МТСП во соработка со УНХЦР реализираше изградба на 20 станбени единици во с.Визбегово во кој се сместени најранливите семејства од бегалската популација. Распределбата на овие станови се изврши по претходен јавен повик и по направена селекција согласно Задолжителните инструкции за постапување при доделување на користење на станбен простор согласно одредбите од Правилникот за критериумите за начинот за користење.</p> <p>Инаку МТСП продолжува со покривање на трошоците за домување и режиските трошоци (струја и вода) за бегалците со признат статус и лицата под супсидијарна заштита.</p>	